

VERSLAG - 24 november 2022

Inspiratiedag “Een beestige Erfgoeddag in de Kempen”

Hieronder vind je de korte neerslag van de inspiratiesessies die gepresenteerd werden op 24 november 2022.

1. Kempens hoen

Door: Maarten Jacobs (Kempens hoen vzw)

Hier vind je de presentatie terug: <https://www.kempenshoen.be/docs>

En op onze blog staat alle achtergrondinfo: <https://www.campines.be/>

Nog een idee!

Maarten vertelde tijdens de presentatie ook nog over de antieke balgen en opgezette haan in respectievelijk de natuurhistorische musea van Tring (UK) en Rijsel (FR). Hij vergat daarbij nog te zeggen dat het misschien leuk zou zijn om er zo nieuwe te maken en tentoon te stellen in Kempische musea of collecties. En zo kan je dan immaterieel erfgoed en het beestige erfgoed samen laten komen.

Kempens Hoen kan daar de dieren voor voorzien. Er zijn altijd hanen teveel over, dus ipv eentje te slachten voor de zelfvoorzienendheid zouden we die aan de wetenschap kunnen schenken.

Hieronder enkele Kempische taxidermist, die daarmee ook weer leuk in beeld gebracht kunnen worden:

<https://www.den-otter.be/>

<https://i-taxidermy.com/>

<http://taxidermieke.com/over.html>

https://www.gva.be/cnt/dmf20200507_04949188

https://www.gva.be/cnt/dmf20220422_94626175

<https://www.facebook.com/kabinetalfred/>

<https://www.instagram.com/faunatictaxidermy/?hl=nl>

2. Erfgoed gaat digitaal

(Aanvullingen op de presentaties)

Door: Jolien Schroyen (Stuifzand) en Jan Pandelaers (Erfgoed Voorkempen).

ERFGOEDAPP

Algemene vraagstelling – bekend met werking Erfgoedapp?

Toch nog wel wat mensen die niet bekend zijn met de Erfgoedapp als maker of gebruiker.

Heel wat tools online met meer informatie beschikbaar.

- Al enkele jaren in gebruik, gelanceerd door Faro
- Gebruik app is **gratis** - enkel voor hardware vb. Beacons of uitlenen van materiaal is te betalen.
- Verschillende **opties**: vb
  - 'pushen' = vanzelf info opspringen
  - informatie kan film, muziek, tekst,... zijn
  - fotozoektocht – foto nemen van object
- Het is haalbaar om er als **vrijwilliger** mee aan de slag te gaan. Faro kan ook ondersteunen indien nodig.
  - **Leercurve!** Basis = heel eenvoudig. Extraatjes vragen wel tijd en inwerktijd.
  - Faro geeft verschillende **workshops** en er is een uitgebreide **online handleiding** op de website van Faro (DIY) → Elke functie wordt uitgelegd met tekst, online video's. Wordt aangevuld indien er nieuwe functionaliteiten ontwikkeld worden.
  - Je kan ook bij de erfgoedcellen aankloppen voor ondersteuning.
- **Kaarten**
  - open street map – alle info die er al in zit in de map, kan gebruikt worden vb. monumenten die al zijn aangegeven.
  - Satellietbeelden kunnen handig zijn voor vb wandelroutes
  - Historische kaarten toegevoegd → scrollen doorheen de tijd
- Erfgoedapp geeft de mogelijkheid om je activiteit beschikbaar te maken voor een specifieke **doelgroep**.
  - Heel wat voorbeelden beschikbaar. – staan mee in de handleiding. + online tutorials
- **Erfgoedbordjes** = nieuwe functie. Wel een activatiekost en kost voor de bordjes zelf → Kan ook op andere manier uitgewerkt worden.

Voorbeeld Prinsenpark Special Operations

- ➔ Combinatie van panelen, doe-boekje en Erfgoedapp
- ➔ Obv verhalen die echt in het prinsenpark hebben afgespeeld
- ➔ Uitgewerkt door vrijwilligersgroep
- ➔ In de app: extra beeldmateriaal vb documenten uit die tijd, filmpjes,...

Ervaringen vanuit de organisatie: veel gebruik van de app bij individuele herkenbare punten, het is moeilijker om bezoekers de volledige toer te laten wandelen.

Best goed nadenken over wat jouw doel is.

Vraag uit het publiek: Hoe begin je er aan?

- ➔ Best met iets eenvoudigs starten. Er zijn zoveel toeters en bellen, dat je jezelf kan verliezen. Vb. begin met een audiotour, lukt dat – kan je iets extra proberen.
- ➔ Op voorhand alles goed uitdenken en info verzamelen. Wat wil ik vertellen? Wat is de boodschap? Opdelen in verschillende infopunten. Vooraf alles opbouwen en daarna in de App steken. Verhaal, structuur, pad op voorhand uittekenen.
- ➔ Aan de slag gaan met de handleiding.
- ➔ Best geen lange stukken tekst in de app. Beter visuele of auditieve ondersteuning voorzien. Geen perfect alternatief voor een papieren brochure als je veel informatie wil meegeven. Als je echt voor veel tekst wil gaan, brochure ontwikkelen en ondersteunen met audio en beeldmateriaal.
- ➔ Kijk even wat er al is → online zijn talloze voorbeelden te vinden van wat je kan doen met de Erfgoedapp. Van een heel eenvoudige wandeling waarbij je een kaart kan 'scratchen', waarna een oude foto verschijnt. Er zijn voorbeelden van vrijwilligers én professionele organisaties.
- ➔ In sommige gevallen beter naar website verwijzen. In het tekstgedeelte in de app kan je een link zetten naar de website (ander venster opent, zodat je gemakkelijk terug naar app kan).
- ➔ Bij een wandeling, werkt audio beter dan tekst. Groot voordeel van audio = dat je ondertussen kan verder wandelen. Niet te lang maken – lange fragmenten vielen in het begin uit op een bepaald moment (schermb beveiliging) zou opgelost moeten zijn.

FILMEN MET JE SMARTPHONE

Aantal tips & tricks

Presentatie:

<https://sites.google.com/view/erfgoedvoorkempen/evenementen/erfgoeddag/filmen-met-je-smartphone?authuser=0&pli=1>

- Wat wil je gaan doen? **Keuze maken**
- 1) Snel een filmpje voor social media (vb tik tok) → nabewerking op uw telefoon zelf. Niet te veel opnemen, geen lange stukken. Klein schermje niet erg handig om te bewerken. Denk al even na over uw scenario.
- OF
- 2) Het mag langer duren, verder bewerken op laptop voor nabewerking en montage. Mag meer materiaal zijn. Rustig achteraf bekijken. Film een aantal keer hetzelfde, zodat je achteraf keuze kan maken. Je kan audio apart opnemen om achteraf toe te voegen.
- Je kan ook een **dictafoon** gebruiken en apart geluid opnemen.
  - ➔ In **handen klappen** in beeld en horen → piek in audiofile → om mooi op mekaar af te stemmen. (cfr professionele klapper)
- Een interview van 20 min. volledig opnemen is geen goed idee.

- ➔ Er kan iets mislopen, wordt heel saai. **Maak extra beelden** om wat afwisseling te krijgen in uw interview, om foutjes te maskeren (audio loopt door). Als je in interview knipt, ga je haperingen en verspringende beelden krijgen. Ook vb. vanuit de achterzijde van de geïnterviewde.
- ‘De **Videomakers**’: maken professionele films. Maar zetten ook heel veel DIY filmpjes online. + Tips en tricks om online succes te hebben – mag meegenomen worden. Check devideomakers.nl vb. ‘filmen met je smartphone’.
- Instelling ➔ **HD voldoende** ➔ meer (full HD of 4K) heel veel ruimte in beslag. Enkel nuttig als je in slow motion wil filmen.
- **Beeldstabilisator**. Op Iphone staat die standaard aan. Op Android nog aanzetten. Zet zeker aan, anders trilling.
- **Script**: algemene lijnen, doelstellingen, welke beelden heb ik nodig? Noteer het. Hoeft niet in detail. Je bent tijdens het opnemen met veel zaken tegelijk bezig, waardoor je misschien vooropgestelde scènes vergeet.
- Maak **liever teveel shots** dan te weinig.
- **Niet storen** – zorgen dat je geen telefoon krijgt ondertussen. Vergeet je wekker niet af te zetten (gaat door niet storen)
- **Vermijd TL-licht**: beeld begint te flikkeren.
- **Niet inzoomen**: beter achteraf inzoomen als het zich ertoe leent. Inzoomen met telefoon = digitaal een stuk uit het beeld halen. Kom gewoon dichterbij als je echt wil inzoomen.
- Al snel na de start van de **opname al even checken** – staat alles er op? – neem overearhoofdtelefoon om te checken of uw geluid goed is. Geluid is zeer belangrijk. Slecht geluid is zeer storend en mensen haken af.
- Verticaal gefilmd zorgt voor beperkingen (tenzij tiktok). Film **horizontaal**.
- **Apart shots** zijn veel handiger voor nabewerking. Beter van elk shot een aantal takes, dan 1 lange shot. Soms kan je uiteraard niet anders.
- **Studio Duvet** – telefoon op bed leggen, tekst op laptop, deken over u = je eigen kleine studio.
- **App Filmic pro** – app om mee te filmen ipv met je eigen camera. Rondje in je scherm bepaalt belichting – cirkeltje verslepen naar het onderwerp om licht in te stellen. Vierkantje is om de focus te leggen – kan ook versleept worden naar de gekozen focus. Probleem – lukt niet met oudere telefoons.
- **Capcut**: app om video te bewerken. Kan meteen op je telefoon. Posten vanop telefoon, eenvoudig en gratis. Kan ook als app op je computer gedownload worden + browsersversie. Je kan er echt toffe dingen mee doen.
- Cfr. Tiktok ‘@english.heritage allemaal filmpjes over Engels erfgoed.
- **Da Vinci resolve**: beste semiprofessionele software. Leercurve maar het kan ook veel meer. Wordt heel veel gebruikt. Kan heel veel, maar toch gratis.

- **Geluid:** er bestaan kleine microfoontjes om in je telefoon te pluggen. Of met een spraakrecorder – buiten: windscherm overtrekken om geluid wind te maskeren. Ga met je rug naar de wind staan.
  - ➔ Een spraakrecorder zit ook vaak in uitleendienstverleners erfgoedcellen.
- **Extra's:**
  - Opneemapparaat (?) met 'spons'
  - Tripodje
  - Gimbal: richting veranderen – stabiliseert continu – hoeft zeker niet. Meestal voldoende met twee handen
  - Hoofdtelefoon (wel aangewezen)
- Nog een tip van de stagiair: als je interviews wil opnemen – twee mensen tegenover mekaar – van een kant filmen ➔ niet van de andere zijde filmen (niet 180° regel) want dan wisselen personen van kant.

3. Hooibeekhoeve

Door: Stefanie Verherstraeten (Hooibeekhoeve)

Lees

meer

op:

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dese/hooibeekhoeve/hooibeekhoeve.html>

4. Geen eendagsvlieg

(aanvulling op de presentatie)

Door: Anneleen Van Lommel (Erfgoed Noorderkempen) en Janna Lefevere (Stuifzand)

Tip 1

'Feestelijk' lokt misschien meer mensen – extra feestelijk tintje aan vasthangen

Tip 2

Voorbeeld: muurschilderingen in een klaslokaal - 1944 bevrijding – www.meerhoutsemuurschilderingen.be

Project van 3 jaar – onderzoek, restauratie, nu terug ingekaderd in de school – dankbaar thema omdat het cartooneske figuren zijn – thema school kon meteen gelinkt worden. Visuele campagne 'Gloria komt naar huis'.

- ➔ Erfgoeddag om de campagne 'Gloria komt naar huis' te lanceren. Lezing eerste resultaten, ... erfgoeddag als teaser ipv als apotheose.

Tip 3 erfgoedweek

Voor scholen (2de keer georganiseerd) - Nooit te jong om al geprikkeld te worden door erfgoed.

Voorbeeld

Leerlingen ontvangen als VIPS op de eigen activiteit en in het weekend het brede publiek?

Tip 4

Voorbeeld

Geschiedenis van de 15 kapellekens (Mol) → infoborden op de kapelletjes – daarna in uitleen gemeente Mol. Elke keer er iets gebeurde aan de kapelletjes, konden panelen opgehaald worden. Waren ook digitaal beschikbaar. = duurzamer gebruik van borden.

Voorbeeld

Fotozoektocht en weetjeswandeling Achterbos en de 15 kapellekens: foto's zoeken én historiek meegegeven → nog twee jaar langer gelopen.

Tip 5

Bevragen en met info aan de slag gaan.

Voorbeeld

Kan je vereniging een antwoord bieden op bepaalde noden of verwachtingen vb. meer info over stamboomonderzoeken of meer activiteiten voor gezinnen?

Tip 6

Promodocu vooral interessant als er veel onderzoek rond gebeurd is en het een thema is waar een breed publiek voor bestaat.

Vb. rond 75 jaar Bevrijding – [Bekijk hier het filmpje](#)
Vb. rond vakmanschap (n.a.v. Erfgoeddag – Hoe maakt u het) – [Bekijk hier het filmpje](#)

Investeer in kwaliteit – professioneel – duur maar stevige return – subsidies erfgoedcel zijn in sommige gevallen mogelijk

Vooraf erfgoed zelf laten schitteren ipv evenement.

Niet geschikt voor elk thema, voorwaarde is dat er wel wat onderzoek naar gebeurd is.

Filmpje bevrijding van de Kempen (75 jaar bevrijding): facebook – 36000 mensen bereikt. Veel groter en breder bereik dan met gewone tentoonstellingen (maar beleving bij een expo is wel intenser, dus een combinatie is ideaal).

Tip 7

Neem bepaalde lezingen, vertellingen op het moment zelf op.

Voorbeeld

boekvoorstelling hoe tot stand gekomen boek – presentatie live uitgezonden → ook nog beschikbaar op youtube.

Of enkel audio- interviews, getuigenissen,..

Tip 8

Voorbeeld

'op velo bristol'. Dienst erfgoed van Mol, op zoek naar (info over) Bristol-coureurs. In ruil voor info schreven ze voor elke heemkring een artikel over een coureur uit hun gemeente. Voor elke gemeente een gepersonaliseerd reclamebord gemaakt → promoten erfgoeddag met brochurehouder.

Volgend jaar 'Buurtspoorwegen' helemaal uitgerold in de regio. Reclame ook in buurgemeenten, want relevant!

Handelaars betrokken – in alle etalages grote afgedrukte postkaarten. Of collectie ter beschikking voor etalages. Erfgoed letterlijk in de etalage zetten en heel je dorpscentrum wordt een expo (die dan ook weer langer kan lopen).

Tip 9

Kan je doorverwijzen naar een activiteit in je buurt? Vaak willen bezoekers graag verschillende activiteiten bezoeken op Erfgoeddag. Misschien op voorhand al eens checken wat het aanbod is en waar samenwerking mogelijk is.

Tip 10

Misschien zijn er zelfs thematische linken mogelijk. Vb culinair erfgoed – horecazaak

5. Visueel sterke communicatie en presentatie

(aanvulling op de presentatie)

Door: Leen Dierckx (Erfgoed Voorkempen)

Presentatie: https://www.canva.com/design/DAFRjQeigDk/A94mrK-arYBNSY7dlwccXw/view?utm_content=DAFRjQeigDk&utm_campaign=designshare&utm_medium=link&utm_source=publishsharelink

Start: oefening: samen brochure bespreken

-onderscheid tussen communicatie voor en tijdens activiteit.

We kunnen communicatiedragers opdelen in: VOORAF en TIJDENS. Wie het gemaakt heeft is in het beste geval af te leiden uit een herkenbare huisstijl: kleuren, lettertype, logo. Dit zorgt voor vertrouwdheid bij je publiek.

Voor je iets maakt is het dus goed om na te denken: wie wil ik bereiken (doelgroep), wat is de beste manier om deze groep te bereiken (kanalen): middel en look & feel, en op welke momenten ga ik ze bereiken (timing).

-inschrijvingsstelsel Erfgoeddag is gelinkt aan UIT-databank en Cultuurkuur: activiteiten dus 1 keer invoeren en op meerdere plaatsen zichtbaar

Tip: gebruik [Canva](#) om inspiratie op te doen, bevat veel ontwerpen die je vrij mag gebruiken (voor sociale media, voor presentaties, voor promotiemateriaal, enzovoort).

-gebruik ook eens andere dragers voor je communicatie, bijvoorbeeld stickers, bierviltjes, textiel, gadgets, ...

Neem eens een kijkje bij sites als Drukland.be, Zwartopwit, Printdeal enzoverder, er is tegenwoordig heel divers materiaal waarop je kan laten printen en je kan op de site zelf zien wat de kostprijs zou zijn. Je kan met deze ideeën natuurlijk ook gewoon naar je lokale drukkerij stappen. We kijken op deze website tenslotte maar om inspiratie op te doen.

-presentatie objecten: creëer hoogte en diepte (ook voor labels), kan bijvoorbeeld via kartonnen/houten sokkels

Wil je jongeren bereiken? Zet dan in op filmpjes! Je kan in Canva filmpjes maken via het sjabloon voor Tiktok of Instagram. Een andere handige online tool is [CapCut](#). Je beschikt hier over stockbeelden en coole effects.

Jongeren gebruiken graag icoontjes en tekeningetjes, wat handig is want met foto's moet je rekening houden met GDPR, copyrights enzoverder. Verder zien jongeren veel sneller dat een foto al gedateerd is... of van slechte kwaliteit. Tegenwoordig zien we ook dat grote tekstvlakken vermeden worden, tekst wordt handig opgedeeld in kleinere vlakken.

-tip om jongeren te bereiken: laat jongeren zelf een filmpje maken bij jou! Doe een oproep en laat je taggen.

-tip: werk samen met studenten om filmpjes te maken (bijvoorbeeld opleiding journalistiek en video van Thomas More) => ga je project voor de studenten pitchen (voorbeeld IGEMO van Charlotte: <https://igemo.be/erfgoed/oorlogsverhalen/>); september contacteren om in november het project voor te stellen; enkel achteraf studenten evalueren.

6. Interactieve expo's

(aanvulling op de presentatie)

Door: *Monique Verelst* (Faro)
Verlag geschreven door: *Silke Van Rompaey*

In de sessie "Interactieve expo's" krijgen we een breed perspectief over hoe we de bezoeker het beste kunnen betrekken bij onze activiteiten in expo's. Daarbij is het belangrijk om te weten wat die "interactief" nu juist wilt zeggen, namelijk: verschillende elementen in de expo brengen om de bezoeker van passief naar actief te brengen. Om daar aan te kunnen beginnen is het misschien eens interessant om te gaan kijken wat de verschillen zijn tussen de twee met een aantal voorbeelden er bij. Passief kijken en actief meedoen zijn eigenschappen van werkvormen. De volgorde van de werkvormen gaat als volgt.

Receptieve werkvorm -> reflectieve werkvorm -> actieve werkvorm -> productieve werkvorm.

Wij zouden dus idealiter voor een groot stuk moeten afstappen van de receptieve werkvorm en meer gebruik gaan maken van de actieve werkvorm.

1. Receptieve werkvorm: Deze werkvorm is vooral gericht op kennisoverdracht. Er is zeer veel tekst aanwezig. Mensen absorberen hier gewoon alle aangereikte informatie. Bij tentoonstellingen leidt dit al snel tot passief kijken. Voorbeelden: klassieke tentoonstellingen, lezingen, powerpoint presentaties, dia avonden, doceren, catalogi, boeken.

2. Reflectieve werkvorm: Hier gaan we van passief naar iets actiever. Er is nog altijd een heel afgebakende inhoud aanwezig, het is redelijk abstract, maar hier en daar is er wat interactie met een persoon mogelijk. Voorbeelden: dialoog, interview, quiz, spel, onderzoek. In een tentoonstelling zal dit meer gaan over kijk- en doewijertjes en zelf al eens iets aanraken en iets bepalen.

3. Actieve werkvorm: Hier gaan we het effectief doen met een uitkomst. Het publiek gaat veel meer meewerken.

Voorbeelden: Hands-on-tentoonstellingen (dat je echt materialen kan vast nemen en er echt over na kan denken), zoektochten waarbij er op allerlei manieren een inbreng van de deelnemer wordt verwacht, opdrachten, workshops, re-enactment.

Hoe gaan we van een passieve kijker naar een actieve deelnemer? Door in te zetten op verschillende aspecten, niet alleen maar doe-elementjes binnen de ruimte. We gaan werken op vlak van de fysieke ruimten, op vlak van uw tentoonstellingsinfrastructuur, uw organisatie. Dit wil ook zeggen dat je naar buiten kan gaan met je collectie of wat je wilt doen. We zouden de infrastructuur kunnen veranderen en dingen meer dynamisch gaan tentoon stellen. Niet altijd dingen op oog hoogte plaatsen. Doe elementen integreren, zintuigen prikkelen, het publiek anders laten kijken, niet alleen naar de ruimte; maar ook naar wat er te vertellen is in de tentoonstelling en het publiek beter betrekken, ook de dragers kunnen we een andere dynamiek geven door hier verschillende materialen voor te gebruiken (het hoeft niet chique of duur te zijn, mensen zijn ook tevreden met simpele materialen). Het belangrijkste aan de infrastructuur is dat deze samen met de manier waarop je tentoon stelt een relatie heeft met wat je laat zien, als laatste is het belangrijk rekening te houden met de belichting; ook deze kan een interessante bijdrage leveren bij het dynamisch maken van de ruimte. Enkele praktische voorbeelden: We zouden vanuit de tentoonstelling vragen kunnen stellen aan de bezoeker, andere functies toevoegen vb: een zone/ontmoetingsplek, een ruimte om te socialiseren, meer ruimte aanbieden dan alleen maar er rond gaan, een ruimte om te werken, lezen, of ruimtes die iets te maken hebben met het thema waarrond er gewerkt word. Ook achter de schermen zouden we kunnen werken aan de actieve werkvorm: We zouden met een deel van de collectie naar scholen/klassen kunnen gaan, we zouden samenwerkingen kunnen aangaan met partners. Zij kunnen ook een andere blik werpen op wat wij voor ogen hebben. Vb: jeugdbewegingen, het DKO. We zouden workshops kunnen organiseren en de resultaten daarvan gaan presenteren tijdens een tentoonstelling.

Voorbeelden: fotochallenge, bezoekersboek

Het is belangrijk dat we niet direct al onze tactieken en onze normale gang van zaken over boord gooien, maar dat we al eens van dat klassieke pad afgaan en het met een creatieve blik benaderen.

Er zijn ook materialen die je eventueel kan huren voor tentoonstellingen, maar je kan ook opzoek gaan naar materialen die je gratis kan krijgen. Voorbeelden: Sommige bedrijven hebben wel eens materiaal over waar ze niets mee gaan doen en dat we dus zouden kunnen hergebruiken, we zouden ook materialen kunnen overnemen waar al eens een tentoonstelling mee gedaan is. Op dit moment zijn ze vanuit Faro bezig met het bedenken van een manier om materiaal vlot door te geven.

Het was een zeer leerrijke sessie waarin we veel tips kregen over hoe we kunnen overgaan naar een actieve werkvorm en ik kijk enorm uit naar het toekomstig materialen-doorgeef-systeem van Faro.

Vul onze korte vragenlijst in! Wij vernemen graag jullie feedback om volgend jaar weer een fantastische inspiratiedag te kunnen plannen.

[Klik hier en ga naar de vragenlijst](#)

Link: <https://forms.gle/62ZjQHkVhuTexzzUA>